

بررسی تولیدات علمی نویسندگان دانشگاه علوم پزشکی ایران همراه با شبکه های تألیف مشترک در پایگاه WOS (تا پایان سال ۲۰۰۷ میلادی)

حافظ محمد حسن زاده^{*} / حسن ابوالقاسم گرجی^{*} / فرهاد شکرانه ننه کران^{**} / علی ولی نژادی^{*}
چکیده

مقدمه: یکی از رایج ترین روش های ارزیابی فعالیت های علمی یک دانشگاه، علم سنجی است که با استفاده از پایگاه های اطلاعاتی استنادی همچون (WOS) Web Of Science امکان پذیر است.

روش بررسی: این پژوهش توصیفی کاربردی با استفاده از روش های علم سنجی و فنون تحلیل شبکه انجام شده است. منبع گردآوری داده ها، پایگاه WOS و جامعه آماری ۶۲۵ مدرک ثبت شده دانشگاه علوم پزشکی ایران تا پایان سال ۲۰۰۷ میلادی است.

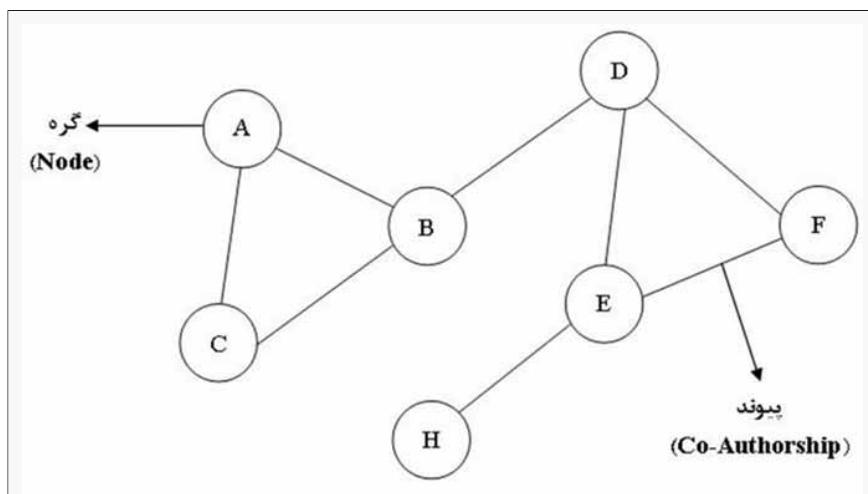
یافته ها: بیشترین مدرک منتشر شده از دانشگاه علوم پزشکی ایران در این پایگاه مربوط به سال ۲۰۰۶ است. مقالات اصیل از لحاظ نوع مدرک بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده اند. از لحاظ موضوعی بیشترین تعداد مدرک مربوط به جراحی است. حوزه ایمونولوژی بیشترین همکاری در تألیف را دارد.

نتیجه گیری: همکاری در تألیف مشترک بین نویسندگان این دانشگاه از رقم قابل قبولی برخوردار است اما کم بودن تولیدات علمی پژوهشگران توجه مسئولین پژوهشی دانشگاه را می طلبد.

کلیدواژه ها: تولید علمی، پایگاه استنادی، همکاری علمی، وبگاه علوم (وب آو ساینس)

مقدمه

همکاری علمی بیشتر باشد، تولید علم نیز بیشتر خواهد بود. دانشمندان همواره مشکلات عدیده‌ای با ماهیت میان رشته‌ای دارند که حل آنها نیازمند انجام پژوهش‌هایی توسط گروهی از دانشمندان با تخصص‌ها، اطلاعات و مهارت‌های ارتباطی ویژه است.^[۴] داورینا به نقل از اسکارچ (Scharge) همکاری علمی بین افراد را نوعی "فرایند خلق دانش" می‌داند که طی آن دو یا چند نفر با مهارت‌های تکمیلی با یکدیگر در تعامل اند تا فهمی مشترک که تا پیش از این حاصل نشده بود، ایجاد شود. کشف نقشه زنوم انسان جز در سایه همکاری میان دانشمندان رشته‌های گوناگون حاصل نشد.^[۴] با توجه به اینکه پدیده تأثیر مشترک (Co-Authorship) یکی از مصاديق بارز همکاری علمی است می‌تواند به عنوان شاخصی برای سنجش آن در نظر گرفته شود.^[۵] تأثیر مشترک بین پژوهشگران باعث به وجود آوردن شبکه اجتماعی (Social Network) بین آنها می‌شود. شبکه‌های تأثیر مشترک نوعی شبکه اجتماعی هستند که از مجموعه نویسنده‌گان یا گره‌های (Nodes) شبکه و خطوطی (Links) که ارتباط میان آنها را نشان می‌دهد تشکیل شده‌اند. گره‌ها هر کدام جایگاه خاصی را در شبکه به خود اختصاص داده اند و میزان مشارکت نویسنده‌گان، با تعداد پیوند‌هایی که با یکدیگر برقرار می‌کنند، مشخص می‌گردد (شکل ۱).

شکل ۱: شبکه تأثیر مشترک

پایه ریزی شده‌اند. بنابراین استفاده از پایگاه اطلاعاتی WOS که از ۳ نمایه استنادی (AHCI, SSCI, SCIE) یافته، می‌تواند در ارزیابی انتشارات پژوهشگران مورد استفاده قرار گیرد. بوzman (Bozeman) و Lee (Lee) اعتقاد دارند که رابطه نزدیک و مستقیمی بین تولید علم و همکاری علمی وجود دارد.^[۳] یعنی هر قدر

جدول ۱: عناوین ثبت شده از دانشگاه علوم پزشکی ایران در پایگاه WOS

ردیف	عنوان
۱	iums
۲	Iran univ med sci
۳	Iran univ med sch
۴	Iran med sci univ
۵	Iran sci med
۶	Univ Iran med sci
۷	Iran med univ
۸	Univ med sci Iran
۹	Univ Iran sci med
۱۰	Iran sci med univ
۱۱	Iran univ med sci & hlth care serv
۱۲	Iran univ med sci & hlth serv
۱۳	Iran univ med sci & hlth sci
۱۴	Iran med sci

جدول ۲: تولیدات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران در WOS به تفکیک حوزه‌ها

حوزه‌های موضوعی	تعداد مقاله
SURGERY	۷۵
PHARMACOLOGY & PHARMACY	۷۴
NEUROSCIENCES	۵۰
IMMUNOLOGY	۴۶
CARDIC & CARDIOVASCULAR SYSTEMS	۴۳
TRANSPLANTATION	۳۸
UROLOGY & NEPHROLOGY	۳۸
CLINICAL NEOROLOGY	۳۳
BIOCHEMISTRY & MOLECULAR BIOLOGY	۳۲
DERMATOLOGY	۳۱
PHYSIOLOGY	۲۸
OPHTHALMOLOGY	۲۷
ENDOCRINOLOGY & METABOLISM	۲۵
OBSTETRICS & GYNECOLOGY	۲۵
PEDIATRICS	۲۲
HEMATOLOGY	۲۱
CELL BIOLOGY	۲۰
GENETICS & HEREDITY	۱۹
ONCOLOGY	۱۹
سایر حوزه‌ها	۴۲۰

احتمال وجود پدیده Small World (نوعی شبکه) در شبکه‌هایی که ضریب خوشبندی (Coefficient Clustering) بالا و فاصله کم بین گره‌های این دارند، بیشتر است، لذا این تحقیق بر آن است ضمن بررسی وضعیت علمی نویسنده‌گان دانشگاه علوم پزشکی ایران در پایگاه اطلاعاتی WOS، این پدیده اجتماعی را به همراه تحلیل ساختاری شبکه تألیف مشترک در ۵ حوزه برتر این دانشگاه (حوزه‌هایی که بیشترین تعداد مقالات را در این پایگاه داشته‌اند) مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.

روش بررسی

پژوهش حاضر توصیفی و از نوع کاربردی است که با استفاده از روش‌های علم سنجی و فنون تحلیل شبکه اجتماعی (Social Network Analysis) انجام شده است. منبع گردآوری داده‌ها پایگاه اطلاعاتی WOS و جامعه آماری شامل تمامی مدارک موجود از دانشگاه علوم پزشکی ایران (۶۲۵ مدرک) در این پایگاه تا پایان سال ۲۰۰۷ میلادی است. برای استخراج مدارک نمایه شده از دانشگاه علوم پزشکی ایران در این پایگاه از ۲ شیوه جستجو استفاده شده است:

۱. در ابتدا از قسمت جستجوی پیشرفته پایگاه WOS نام دانشگاه علوم پزشکی ایران به عنوان آدرس (AD) جستجو شد اما مشکل عدمه نمایه شدن نام این دانشگاه با عنوانین مختلف در پایگاه WOS بود (جدول ۱).
  ۲. از آنجا که بعضی از نویسنده‌گان در قسمت آدرس مقالات خود فقط نام مرکز تحقیقاتی یا بیمارستان را ذکر کرده‌اند، لذا برای جامعیت جستجو از قسمت جستجوی پیشرفته این پایگاه، جستجوی مرکز یا بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه با استفاده از برجسب یا تگ (OG) نیز صورت گرفت. نتیجه این جستجوها ۶۲۵ مدرک بود که جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌داد.
- برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و روش‌های علم سنجی به همراه جداول و نمودارها استفاده شده است. همچنین برای ترسیم و تحلیل شبکه‌های تألیف مشترک، از نرم‌افزارهای Pajek و Netminder استفاده گردید.

دارای شاخص معادل h است، اگر N_p مقالاتش، هر کدام حداقل دارای h استناد باشد^[6] و سایر مقالات (N_p-h) استناد را دارا باشند. به بیان دیگر، یک پژوهشگر با شاخص h ، N_p مقاله که هر کدام توسط دیگران حداقل به میزان h بار مورد استناد واقع شده اند را به نشر رسانده است. البته این شاخص خود دارای مزایا و معایبی نیز می‌باشد^[7,8] و تنها برای مقایسه دانشمندان و نویسندگانی که در یک حوزه پژوهشی کار می‌کنند به کار می‌رود.^[9]

پ) روند تولیدات علمی نویسندگان دانشگاه علوم پزشکی ایران طی سال‌های مختلف همان طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود نیمی از مقالات نویسندگان دانشگاه علوم پزشکی ایران در فاصله بین سال‌های ۲۰۰۵-۲۰۰۶ در این پایگاه به ثبت رسیده که این نشان از افزایش صعودی مقالات در سال‌های اخیر است. بیشترین تعداد مدارک در سال ۲۰۰۶ و کمترین تعداد مدارک در سال ۱۹۸۷ بوده است. همچنین روند مقالات در میان ۵ حوزه برتر در شکل ۲ دیده می‌شود. طبق این شکل، بالاترین تعداد مقالات در

یافته‌ها

(الف) تولیدات علمی دانشگاه در حوزه‌های علمی مختلف همان طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود از ۶۲۵ مدرک، ۷۵ مدرک در موضوع جراحی نمایه شده است. پس از آن به ترتیب حوزه‌های داروشناسی، نوروساینس (Neurosciences)، ایمونولوژی و سیستم‌های گردش خون (Cardiac Cardiovascular Systems) در رتبه‌های دوم تا پنجم قرار دارند. همچنین نویسندگانی که در این ۵ حوزه بیشترین مقاله را داشتند، عبارتند از: ۱. قدس (جراحی)؛ ۲. محمودیان (دارو شناسی)؛ ۳. وهاب زاده (نوروساینس)؛ ۴. قدس (ایمونولوژی)؛ و ۵. حق جو (حوزه سیستم‌های گردش خون).

ب) نویسندگان برتر

فهرست ۱۵ نفر از نویسندگان دانشگاه علوم پزشکی ایران که دارای بیشترین تعداد مدرک در پایگاه WOS هستند در جدول ۳ مشاهده می‌گردد. در این جدول تعداد مقالات نویسندۀ، مجموع استناداتی که به کل مقالات وی صورت گرفته به همراه شاخص h وی ذکر شده است. طبق گفته هیرش "یک نویسنده یا پژوهشگر

جدول ۳: نویسندگان دارای بیشترین تعداد مدارک از دانشگاه علوم پزشکی ایران در WOS

ردیف	نام و نام خانوادگی	تعداد مقالات	تعداد مجموع استنادات	میزان استناد به هر مقاله	شاخص h
۱	محمودیان م	۴۸	۱۵۷	۳/۲۷	۷
۲	حق جو م	۲۴	۴۳	۱/۷۹	۴
۳	قدس الف	۲۱	۱۳۴	۶/۰۹	۷
۴	صدرعاملی م	۲۱	۴۴	۲/۱۰	۴
۵	آریا الف	۲۰	۳۷	۱/۸۵	۴
۶	وهابزاده الف	۱۹	۰	۰	۰
۷	علاقه‌بندان ر	۱۵	۱۳۷	۹/۱۳	۸
۸	برومند ب	۱۵	۱۵۵	۱۰/۳۳	۵
۹	کاشانیان م	۱۵	۱۹	۱/۲۷	۲
۱۰	لاری الف	۱۴	۱۳۰	۹/۷۹	۸
۱۱	موراکی الف	۱۴	۹۷	۶/۹۳	۵
۱۲	دانشی الف	۱۲	۱۶	۱/۳۳	۲
۱۳	فاضلی فر الف	۱۲	۱۹	۱/۵۸	۳
۱۴	کشکولی م	۱۲	۴۱	۳/۴۲	۴
۱۵	روغنی م	۱۱	۳۴	۳/۰۹	۴

سایر مدارک نیز به ترتیب: - ۱۷۵ مورد چکیده نشست ها (Meeting Abstracts)؛ - ۲۹ مورد نامه (Letter)؛ - ۱۶ مورد سرمقاله (Editorial)؛ - ۵ مورد یاداشت (Note)؛ - ۴ مورد مقاله مروری (Review)؛ و - ۲ مورد هم از سایر مدارک می باشد.

۵) تحلیل ساختاری شبکه های تألیف مشترک در بین ۵ حوزه برتر

یافته های به دست آمده از شبکه های تألیف مشترک در بین ۵ حوزه برتر در جدول ۵ قابل مشاهده است. طبق این جدول بیشترین همکاری علمی در حوزه ایمونولوژی است به علت اینکه دارای ۲۴۰۶ پیوند (تألیف مشترک) بین نویسندهای این حوزه وجود دارد.

شکل ۳ ساختار بزرگترین شبکه فرعی در حوزه سیستم های گردش است که در آن ۴۲ نویسنده در قالب شبکه تألیف مشترک به تصویر کشیده شده است، با این توضیح که صدر عاملی، آریا و حق جو یک مثلث را تشکیل داده اند که ضخامت ابعاد این مثلث نشان دهنده تعداد تألیفات مشترک بسیار بین این افراد است.

جدول ۴: روند تولیدات علمی نویسندهای دانشگاه علوم پزشکی ایران طی سال های مختلف در WOS

سال انتشار	تعداد مدارک	درصد
۲۰۰۷	۱۳۱	۲۰/۹۵
۲۰۰۶	۱۳۷	۲۱/۹۲
۲۰۰۵	۸۲	۱۳/۱۲
۲۰۰۴	۵۴	۸/۶۴
۲۰۰۳	۳۹	۶/۲۴
۲۰۰۲	۵۰	۸/۰۰
۲۰۰۱	۲۲	۳/۵۲
۲۰۰۰	۱۸	۲/۸۸
۱۹۹۹	۱۴	۲/۲۴
۱۹۹۸	۲۷	۴/۳۲
۱۹۹۷	۱۵	۲/۴۰
۱۹۹۶	۱۰	۱/۶۰
۱۹۹۵	۷	۱/۱۲
۱۹۹۴	۳	۰/۴۸
۱۹۹۳	۳	۰/۴۸
۱۹۹۲	۲	۰/۳۲
۱۹۹۱	۲	۰/۳۲
۱۹۹۰	۳	۰/۴۸
۱۹۸۹	۳	۰/۴۸
۱۹۸۸	۲	۰/۳۲
۱۹۸۷	۱	۰/۱۶

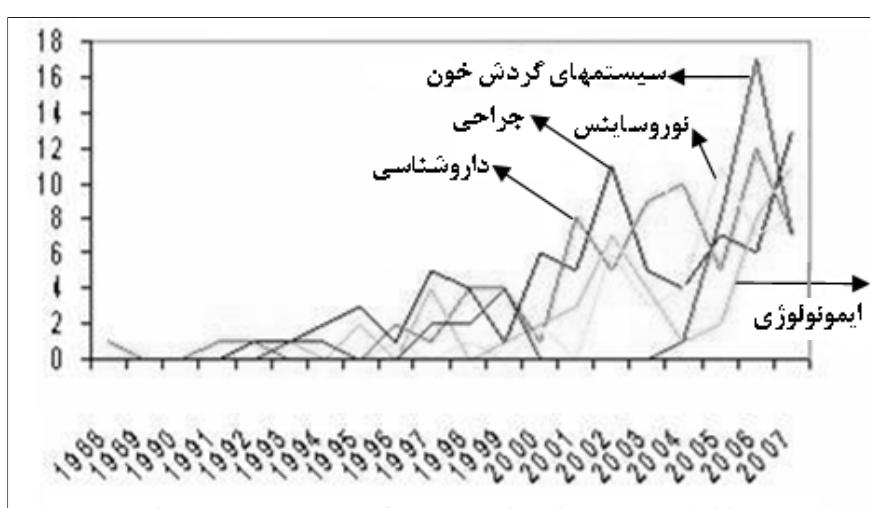
ج) پدیده Small World

همان طور که در جدول ۴ مشاهده می شود، میانگین فاصله گره ها در حوزه ایمونولوژی (۴/۲۱۸) نسبت به

حوزه جراحی در سال ۲۰۰۷، در حوزه داروشناسی در سال ۲۰۰۶، در حوزه نوروساینس در سال ۲۰۰۵، در

حوزه ایمونولوژی در سال ۲۰۰۷ و در حوزه سیستم های گردش خون در سال ۲۰۰۶ بوده است.

ت) نوع مقالات ثبت شده نویسندهای دانشگاه علوم پزشکی در پایگاه WOS از ۶۲۵ مدرک ثبت شده در پایگاه WOS، بیشترین تعداد مربوط به مقالات اصیل (Article) با ۳۹۵ مورد است.

شکل ۲: روند تولیدات علمی نویسندهای دانشگاه علوم پزشکی ایران طی سال های مختلف در حوزه های مختلف

بحث و نتیجه‌گیری

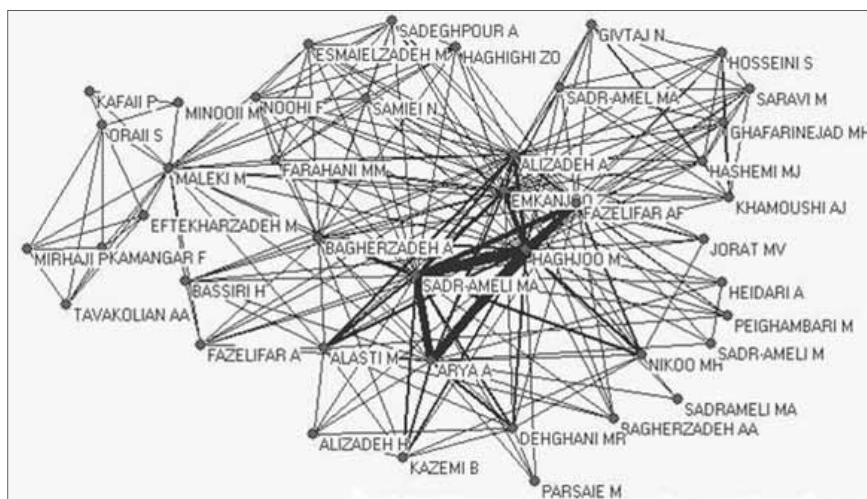
یافته‌های پژوهش حاکی از این است که تعداد مقالات نویسندهای در این پایگاه سیر صعودی داشته تا آنجایی که در سال ۲۰۰۶ به ۱۳۷ مورد رسیده که در مقایسه با سال ۲۰۰۵، ۷۶ برابر افزایش را نشان می‌دهد اگرچه این روند رو به رشد در سال ۲۰۰۷ اندکی کاهش یافته است.

پژوهشی که Barreto به منظور

بررسی روند تولیدات علمی برزیل در حوزه اپیدمیولوژی طی سال‌های ۱۹۸۵-۲۰۰۴ انجام داده، نشان از افزایش صعودی تولیدات علمی در این حوزه را دارد.^[۱۰] نتایج پژوهش‌های Garcia و همکارانش^[۱۱] و Casado و همکارانش^[۱۲] نیز هم راستا با نتایج Barreto است.

نمایه شدن دانشگاه علوم پزشکی ایران در پایگاه WOS با اسامی گوناگون (جدول ۱) این نتیجه را می‌رساند که نویسندهای ما باید از عنوان واحد برای نام دانشگاه و نام واحد برای خود و همکارانش استفاده کنند، به دلیل اینکه استفاده از نام‌های گوناگون برای فرد یا دانشگاه باعث می‌شود که بازیابی تمام مقالات فرد یا دانشگاه غیرممکن شود که به تبع آن شاخص‌های سنجش دانشگاه و فرد نیز کاهش می‌یابد.

عنوان واحد برای دانشگاه علوم پزشکی ایران در پایگاه WOS، Univ Iran Med Sci است.

شکل ۳: بزرگ‌ترین شبکه تألیف مشترک در حوزه سیستم‌های گردش خون

بقیه حوزه‌ها بالاتر است که حاکی از این است که نویسندهای کمتری در خوش‌ها قرار گرفته‌اند و احتمال پذیده Small World در این حوزه کمتر از دیگر حوزه‌های است.

ج) میزان همکاری بین‌المللی پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی ایران

جدول ۶ میزان مشارکت علمی نویسندهای دانشگاه علوم پزشکی ایران را در عرصه بین‌المللی نشان می‌دهد. طبق این جدول، نویسندهای کشور آمریکا بیشترین میزان همکاری در تألیف (۴۰ مقاله) را با پژوهشگران این دانشگاه داشته است. کشورهای انگلستان، کانادا، ژاپن و آلمان در رتبه‌های بعدی قرار دارند. همچنین یافته‌های پژوهش حاکی از این است که پژوهشگران این دانشگاه در مجموع با ۴۵ کشور ارتباط علمی برقرار کرده‌اند.

جدول ۵: تحلیل شبکه‌های تألیف مشترک در ۵ حوزه برتر

حوزه	تعداد شبکه‌های فرعی	تعداد گره‌ها	تعداد پیوندهای شبکه	ضریب خوشبندی شبکه	فاصله میان گره‌ها
جراحی	۲۴	۱۸۴	۱۴۹۴	۱/۲۴۳	۳/۱۵۴
داروشناسی	۱۶	۱۷۶	۸۴۶	۱/۲۵۸	۳/۲۸۱
نوروساینس	۲۰	۱۱۱	۴۰۲	۱/۰۴۷	۱/۴۶۱
ایمونولوژی	۹	۱۶۹	۲۴۰۶	۱/۲۸۸	۴/۲۱۸
سیستم‌های گردش خون	۱۹	۹۰	۹۲۸	۱/۱۷۵	۳/۴۷۱

به همکاری میان نویسنده‌گان در رشته‌های مختلف جهت ارائه راه حل مسئله‌ای واحد را اجتناب ناپذیر می‌کند [۱۶] و با توجه به اینکه انتشار مقاله علمی باعث ارتقاء درجه علمی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها می‌شود لذا همکاری در تألیف یکی از مواردی است که باید بیشتر به آن پرداخته شود.

طبق یافته‌های این پژوهش تعداد مدارک نویسنده‌گان دانشگاه علوم پزشکی ایران در پایگاه WOS کمتر از حد انتظار است که می‌بایستی مسئولین پژوهشی دانشگاه، تسهیلات و بودجه مناسب را برای انجام تحقیقات در اختیار محققین قرار دهند. همچنین برای افزایش تولید علمی پیشنهاد می‌شود که برنامه ریزی‌های لازم جهت افزایش میزان حق التحقیق، فراهم کردن امکان تبادل علمی بین دانشگاه‌های داخل و خارج جهت استفاده از تجربیات یکدیگر، برگزاری دوره‌های آموزشی شیوه‌های نگارش مقالات علمی، آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی و افزایش آشنایی آنها با زبان‌های خارجی (خصوصاً انگلیسی) صورت گیرد.

References

1. Norouzi-Chakoli HA, Nourmohammadi H, Vaziri E, Etemadifard A. Science Production in Iran in 2005 and 2006 according to ISI Statistics. *Faslname-Ye Ketab* 2007; 18(3): 71-90.
2. Osareh F, Farsi G. Science Citation Index (SCI): Structure and Applications. *Rahyaf* 2000; 27: 226-33.
3. Bozeman B, Lee S. The Impact of Research Collaboration on Scientific Productivity. Annual Meeting of the American Association for the advancement of Science; 2003 February; Denver, Colorado.
4. Davarpanah MR. Scientific Communication: Information Need and Information Seeking Behavior. Tehran: Dabizesh; 2007.
5. Rahimi M, Fattahi R. Scientific Collaboration and

جدول ۶: میزان مشارکت علمی نویسنده‌گان دانشگاه علوم پزشکی ایران با سایر کشورها

نام کشور	درصد	تعداد مقالات
آمریکا	۶/۴۰	۴۰
انگلستان	۴/۸۰	۳۰
کانادا	۱/۹۲	۱۲
ژاپن	۱/۶۰	۱۰
آلمان	۱/۲۸	۸
سایر کشورها	۱۱/۲	۷۰

یافته‌های دیگر این پژوهش نشان داد که نویسنده‌گان دانشگاه علوم پزشکی ایران گرایش زیادی به همکاری علمی و تألیف مشترک دارند به طوری که در ۵ حوزه مورد بررسی فقط ۳ نویسنده نگارش مقاله را به صورت فردی انجام داده اند. Zuckerman [۱۳] و Godin [۱۴] معتقد هستند که همبستگی بسیار قوی بین تألیف مشترک و تولید مقاله وجود دارد. رحیمی به نقل از هارت (Hart) مهم ترین مزیت همکاری در تألیف را ارتقای کیفیت مقاله می‌داند. استفاده از تخصص و مهارت نویسنده همکار، ارائه ایده‌های جدید و با ارزش توسط نویسنده همکار، افزایش انتشارات علمی و یادگیری از نویسنده همکار از مزایای دیگر در همکاری علمی است. [۵].

یافته‌های پژوهش نشان از این دارد که پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی ایران با دیگر کشورهای نیز در عرصه بین المللی ارتباط داشته اند. Berthelemonf اعتقد دارد که همکاری بین المللی در عصر کنونی، واقعیتی انکار ناپذیر در جهت ترقی و پیشرفت در پژوهش است. [۱۵].

داورپناه به نقل از راسل اظهار می‌دارد که امروزه توانایی دانشمندان در برقراری تعامل و ارتباط در سطح بین الملل، منجر به افزایش فعالیت‌های تحقیقاتی مشترک و به تبع آن باعث گسترش علم جهانی توسط محققان و متخصصینی از سراسر جهان گشته است که افزایش تعداد مقالات چند نویسنده‌ای و تألیف مشترک در پایان قرن گذشته نشانگر این امر است. [۴].

آنچه آشکار است اینکه در جامعه علمی، تمام پژوهشگران کار می‌کنند تا دانش علمی را توسعه دهند. [۵] ماهیت بین رشته‌ای بودن بعضی از علوم، نیاز

based on the participation of national institutions: The case of Latin America. *Scientometrics* 1995; 33(1): 37-44.

16. Amiri, MR. Co-Authorship: Methods and Benefits. *Ketab-E-Meh-E Koliat* 2003; 48: 32-5.

Information Production: a Glance at Concepts and Current Models of Co-Authorship. *Faslname-Ye Ketab* 2007; 18(3): 235-48.

6. Hirsch JE. An index to quantify an individual's scientific research output. *Proceedings of the National Academy of Sciences* 2005; 102(46): 16569-72.

7. Costas R, Bordons M. The h-index: Advantages, limitations and its relation with other bibliometric indicators at the micro level. *Journal of Informetrics* 2007; 1(1): 193-203.

8. Glanzel W. On the opportunities and limitations of the H-index. *Science Focus* 2006; 1(1): 10-11.

9. Banks MG. An extension of the Hirsch index: Indexing scientific topics and compounds. *Scientometrics* 2007; 69: 161-8.

10. Barreto L. M. Growth and trends in scientific production in epidemiology in Brazil. *Rev Saude Publica* 2006; 40. Available from: URL: http://www.scielo.br/pdf/rsp/v40nspe/en_30626.pdf.

11. Garcia P, Munoz FL, Rubio G, Agueda BM, Alamo C. Phytotherapy and psychiatry: Bibliometric study of the scientific literature from the last 20 years. *Phytomedicine* 2008; 15: 566-576.

12. Casado ES, Balseiro CS, Maestro I, Pau M, Cuesta j. Bibliometric mapping of scientific research on prion diseases, 1973-2002. *Information Processing and Management* 2007; 43: 273-84.

13. Godin B. The Impact of Collaborative Research on Scientific Production. *AUCC RESEARCH FILE* 1999; 3(3). Available from: URL: http://www.aucc.ca/_pdf/english/publications/researchfile/1999/vol3n3_e.pdf.

14. Zuckerman H. Nobel laureates in science: patterns of productivity, collaboration, and authorship. *American Sociological Review* 1967; 32(3): 391-403.

15. Berthelemot NN. Collaboration of developing countries